

רשומות

הצעות חוק

4 ביוני 1973

1070

ד' בסיון תשל"ג

עמוד

350	חוק עבודת נשים (תיקון מס' 4) תשל"ג—1973 . . . . .
352	חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 6) תשל"ג—1973 . . . . .

חוק עבודת נשים (תיקון מס' 4), תשל"ג-1973

תיקון סעיף 2 1. בחוק עבודת נשים, תשי"ד-1954 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 2(ג), אחרי פסקה (7) יבוא:

"(8) בשירותי תעופה וים;

(9) בסוכנויות נסיעות או תיירות שבנמלי תעופה וים או בוועידות בין-לאומיות."

תיקון סעיף 6 2. בסעיף 6(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"אך עובדת שהוולד אשר ילדה הייב להישאר או לחזור לאשפוז בבית החולים תוך תקופת הופשת הלידה לתקופה העולה על שבועיים, הברירה בידה לעשות אחת מאלה:

(1) להאריך את חופשת הלידה עד תום תקופת האשפוז, אך לא ליותר מארבעה שבועות;

(2) לפצל את חופשת הלידה כך ששלושה שבועות יהיו בתכוף אחרי יום הלידה והיתר אחרי היום שבו הוולד יעזוב את בית החולים;

לא יהיה תוקף לכחירה לפי סעיף קטן זה אלא אם העובדת הודיעה עליה בדרך ולמי שקבע שר העבודה בתקנות."

ד ב ו י ה ס ב ר

(7) כשתנאי העבודה ונסיבותיה אינם מאפשרים למעבידה כל פיקוח על הזמן שבו נעשית העבודה. מוצע להוסיף לרשימה זו עובדות תעופה וים (כגון דיילות), וכן עובדות של סוכנויות נסיעות ותיירות בנמלי תעופה וים ובקונגרסים.

סעיף 2 סעיף 6(ב) לחוק העיקרי מורה לאמור: "(ב) חופשת הלידה היא שנים עשר שבועות, מהם ששה שבועות או פחות מזה, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשוער, והשאר אחרי יום הלידה." ספק אם עובדת היולדת פג זכאית לפצל את חופשת הלידה ולא לנצל את כולה ברציפות. למרות שהפג נותר בבית החולים בעוד היא חוזרת לביתה ומסוגלת למעשה גם לחזור לעבודה. הוא הדין אם הנוולד נשאר בבית החולים מטעמים רפואיים אחרים. לאחרונה רבו מקרים כאלה ובעקבותיהם באו פניות שביקשו לאפשר פיצול חופשת הלידה לעובדת היולדת פג.

סעיף 1 לפי סעיף 2(א) לחוק העיקרי "לא תועבד עובדת בלילה", אולם לפי סעיף קטן (א) - "האיסור על פי סעיף קטן (א) אינו חל על העובדת עובדת:

- (1) בשירותי המדינה שפירט שר העבודה בתקנות, לאחר שנוכח, כי עובדת לילה של עובדת בשירותים אלה היא חיונית למדינה ואינה עלולה לפגוע במיוחד בבריאות האשה;
- (2) במקום שמטפלים בחולים או בנכים, כמוסדות החלמה ובמוסדות לטיפול בזקנים או בילדים;
- (3) בעתונות, להוציא הדפסת עתונים;
- (4) בכתי אוכל, בכתי מלון, בכתי קפה ובכתי עינוג כמשמעות שעשועים ציבוריים בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935;
- (5) בעבודה הקשורה במישרין לטיפול בבעלי חיים;
- (6) בתפקידי הנהלה, או בתפקיד הדורש מידה מיוחדת של אמון אישי, כשאין העבודה עבודת כפיים;

1 סי' תשי"ד, עמ' 154; תשכ"ג, עמ' 133; תשכ"ד, עמ' 166; תשל"ב, עמ' 119.

3. סעיף 17 לחוק העיקרי – בטל.

ביטול סעיף 17

4. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968, אחרי סעיף 98 יבוא:

תיקון חוק הביטוח
הלאומי

דמי לידה לילדת בתנאים מיוחדים 98א. מבוטחת לדמי לידה לפי סעיף 92(ב) שהאריכה את חופשת הלידה שלה לפי ברירה הגיתנת לה בסעיף 6(ב) לחוק עבודת נשים, תשי"ד-1954, ינהגו בה כך:

- (1) אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)(1) – תהיה זכאית לדמי לידה נוספים לתקופת ההארכה, אך לא ליותר מארבעה שבועות;
- (2) אם היא זכאית לדמי לידה לפי סעיף 98(א)(2) או 98(ב) – תהיה זכאית לדמי לידה נוספים לתקופת ההארכה, אך לא ליותר משבועיים;
- (3) אם כתום שלושה שבועות מיום הלידה עדיין זכאית היא להמשך תשלום דמי לידה, יידחה תשלום יתרת דמי הלידה לפי סעיף 98 עד שהוולד יעזוב את בית החולים.

דברי הסבר

ממהות הענין ולפי תיחום סמכותו, מקום הדין המתאים הוא בית הדין לעבודה, ועל כן מוצע לחוק את הסעיף.

סמכות בית הדין לעבודה לדון בענינים אורחיים ופליליים לפי חוק זה נובעת מהוראות סעיף 4 (א) ו-(ב) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969.

4. התיקון לחוק הביטוח הלאומי בא להכטיח תשלום דמי לידה לילדת על פי אחת האפשרויות שבחרה בהתאם לסעיף 6 (ב) לחוק עבודת נשים כפי שתוקן לעיל.

מוצע איפוא כי אם הנוולד חייב להישאר בבית החולים לאחר הלידה שבועיים לפחות, תוכל העובדת היולדת לפצל את חופשתה כך שתיטול שלושה שבועות מיד לאחר הלידה ותיטול את היתרה לאחר שהנוולד עוזב את בית החולים, או להאריך את חופשת הלידה לתקופת אשפוח של הנוולד אך לא יותר מארבעה שבועות. על בחירתה חייבת היא להודיע בדרך ולמי שיקבע שר העבודה בתקנת.

סעיף 3 סעיף 17 לחוק העיקרי קובע לאמור:
"17. שופט שלום הוא המוסמך לדון בכל תביעה על פי חוק זה ורשאי הוא להטיל את הענשים שבסעיף 14 (א)."

1 ס"ח תשכ"ח, עמ' 108; תשל"ב, עמ' 126.

חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון מס' 6), תשל"ג-1973

תיקון סעיף 22. 1. בסעיף 22 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ג-1970 (להלן – החוק העיקרי), בסופו יבוא:

“(ד) סעיף זה לא יחול על מי שפוטר משירות המדינה לפני שהגיע לגיל 55, מחמת מצב בריאותו הלקוי שבגללו הותנה כי שירותו לא ישא זכות לגמלאות, אף אם זכאי הוא לקצבה בגלל אותו שירות לפי האמור בסעיף 94.”

תיקון סעיף 94. 2. בסעיף 94 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) במקום הסיפה המתחילה במלים “יחול חוק זה עליו” יבוא “יחול חוק זה עליו, על אף המותנה, אם שירת חמש עשרה שנה, היא גילו אשר יהא, או אם הגיע לגיל 60 אחרי עשר שנות שירות; וכן יחול חוק זה על שאיריו, על אף המותנה, אם נפטר אחרי עשר שנות שירות.”

דברי הסבר

סעיף 2 סעיף 94 (א) לחוק העיקרי אומר:

“(א) עובד אשר הועדה הרפואית, או רופא בשירות המדינה ששר הבריאות מינהו לכך, קבעו בשעת קבלתו לשירות או לאהר מכן, אך לא יאוחר משנה מיום קבלתו לשירות, כי ביום קבלתו לשירות היה מצב בריאותו לקוי, ובגלל זה הותנה כי שירותו לא ישא זכות לגמלאות (להלן – הנבלת זכות הגמלה) – יחול חוק זה עליו ועל שאיריו, על אף המותנה, אם הגיע לגיל 60 אחר עשר שנות שירות או אם הגיע לגיל 55 אחרי חמש עשרה שנות שירות.”

לפי זה עובד המתקבל לשירות המדינה בגיל צעיר, כגון 25 שנה, צריך לשרת עד גיל 55 כדי שתבוטל ההגדרה בלה שבגלל ליקוי בריאות, בעוד שעובד המתקבל בגיל 40 שנה – הנבלתו מתבטלת אחרי 15 שנה.

יוצא שאדם המתקבל לשירות בגיל צעיר ופורש מחמת הליקוי הגופני שבגללו הוגבלה זכותו לגמלה או נפטר כתוצאה ממנו, לפני שהגיע לגיל 55, כשההגבלה חלה עליו – שאיריו לא יזכו לגמלה אף אם שירת עשרים שנה. מן הראוי שההקלה הנתונה למי שעבד חמש עשרה שנה תינתן לו גם אם נתקבל לעבודה לפני גיל 40, והצעת החוק באה לאפשר זאת.

חבר הכנסת משה שחל

סעיף 1 סעיף 22 (א) לחוק העיקרי אומר:

“(א) מי שפוטר מהשירות לפני שהגיע לגיל 60 והוא זכאי לקצבת פרישה לפי סעיפים 15 (2), (3) או (4) או 78 – ישולם לו, נוסף על הקצבה, מענק השווה לחלק העשרים וארבעה של משכורתו השנתית כפול במספר שנות שירותו, ובלבד שהמענק לא יעלה על הסכום הקטן משני אלה:

(1) משכורתו השנתית;

(2) הסכום היוצא מהיוון קצבה, ששיעורה כהפרש שבין הקצבה שהוא זכאי לה בזמן פטוריו ובין הקצבה שהיתה מגיעה לו, אילו שירת בדרגתו האחרונה עד שהיה מגיע לגיל 60 ובהגיעו לגיל 60 היה זכאי לתוספת משפחה בגלל אותם בני משפחה שבגללם היה זכאי לתוספת משפחה בשעת פרישתו.”

התיקון מוצע בסעיף 2 (תיקון סעיף 94 לחוק העיקרי) בא להבטיח לעובד, שזכותו לגמלאות הוגבלה מחמת מצב בריאותו הלקוי, הרחבת זכויות לקצבה, אולם אין מגמתו של התיקון להרחיב את זכויותיו למענק לפי סעיף 22. מצד אחר, אין מגמתו לשנות את המצב המשי-פטי הקיים בנוגע לעובדים הפורשים אחרי גיל 55 ולפני הגיעם לגיל 60. לכן מוצע להוציא תחולת סעיף 22 על עובדים כאלה שפרשו לפני הגיעם לגיל 55.

1 ס"ח תשל"ל, עמ' 65, 120; תשל"א, עמ' 107; תשל"ג, עמ' 78, 80, 82.